

הכנסת השביעית
מושב שני

פרוטוקול מס' 75
מישיבת ועדת הכנסת
שהתקיימה ביום ג' א' בטבת תשל"א-29.12.70 בשעה 15.00

נכחין:

חברי הוועדה:
י. ישעיהו - היו"ר
א. אנקוריון
ר. ארזי
מ. ביבי
מ. ברעם
י. גולן
א. הראל
א. זילברברג
מ. זר
א. עופר
צ. צימדמן
ב. קשת
י. רפאל
א. רזיאל-גאור

מוזמנים:
ח. ליאור - מזכיר הכנסת
מ. שמגד - היועץ המשפטי לממשלה
ז. שר - המשנה ליועץ המשפטי

מזכירת הוועדה: מ. ברפי

סדר היום:
מועד ההצבעה על הצעת אי-אמון, אם תוגש
בסיום הדיון המדיני שיתקיים במליאת
הכנסת ביום א' בטבת תשל"א-29.12.70.

434

מ. ביבי:

ח"כ תמיר אינו יכול להמיר הצעתו מסעיף 35(א) לסעיף 35(ב), אולם אין מונע ממנו להגיש הצעת אי-אמון בתום הדיון. נדמה לי שאנו יכולים להחליט לקבל את הצעת יו"ר הוועדה, מכיון שגורם ההפתעה אינו קיים, כל הסיעות מוכנות להצעת אי-אמון.

מ. נסים:

לאופוזיציה אין עניין מיוחד במועד ההצבעה. ח"כ תמיר אינו יכול להמיר הצעתו. כל עוד לא הגיש ח"כ תמיר את הצעת אי-אמון, לדעתי לא יכולה ועדת הכנסת לדון בעניין. אני מבקש את היועץ המשפטי לחוות דעתו.

י. ישעיהו-היו"ר:

היועץ המשפטי הוזמן להביע דיעה לגופו של עניין ולא לסדר.

א. רזיאל-נאור:

עבודת הכנסת מתנהלת לפי התקנון, כאשר הממשלה מודיעה על דיון מדיני אין שום טעם להגיש הצעת אי-אמון, אני לא מציעה לשנות את התקנון ולגרום לתקלות נוספות. שום דבר לא מחייב חריגה מהתקנון והנוהל.

י. ישעיהו-היו"ר:

ח"כ הראל יצא ובקש למסור לוועדה את הצעתו שההצבעה תיערך בשעה אחת אחר חצות.

א. עופר:

חבר הכנסת תמיר אינו יכול להמיר הצעתו, לדעתי נאה ומכובד יותר אם מחליטים לערוך את ההצבעה אחרי הדיון, אם ישנה אפשרות מבלי לחרוג את הוראות התקנון.

א. אנקורי:

אני מניח שיו"ר הוועדה הציע את הצעתו לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי וסעיף 122 מאפשר להחליט גם על סטייה. אני מציע שהוועדה לא תקבל החלטה, אולם כאשר ואם תוצע הצעת אי-אמון נתכנס מיד לקבלת החלטה.

מ. ברעם:

סעיף 122 של התקנון מאפשר חריגה וסטייה. אין אנו חייבים רק על-פי התקנון, אנו חייבים גם על יחסי אנוש. דעת הציבור עומד ומחכה להכרעת הכנסת, ועלינו לקבל את הצעת יו"ר הוועדה.

י. ישעיהו:

רק ביום ששי נתכנסו וקבלנו החלטה החורגת את הוראות התקנון.

י. ישעיהו - ה"ו"ר:

אתמול נתכנסנו כדי לדון בסדרי הדיון בהצעת
סיעת המרכז החפשי להביע אי-אמון לממשלה.
והחלטנו לקיים ישיבה מיוחדת היום בשעה 14.00, כאשר התכנסה היום הכנסת
הודיע ח"כ תמיר את ההודעה הבאה:

"אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אנו הודענו היום לפני
הצהריים ליושב-ראש הכנסת ולממשלה על כוונתנו להמיר את
הצעתנו להביע אי-אמון לממשלה על פי סעיף 35(א) לתקנון
מהיום בשעה 14.00 בהצעת אי אמון לממשלה על פי סעיף
35(ב), כלומר בתום הדיון שיתקיים עוד היום בהודעת
הממשלה על החלטת הממשלה לחזור לשיחות יארינג.

עשינו זאת מתוך הנחה ומקווה, שלאור שינוי זה תהיה
תמיכה רחבה יותר בהצעת אי-אמון וטובת העניין מחייבת
את השינוי הנובע לפיכך באה ההודעה שהודיע יושב-ראש
הישיבה הנכבד".

סעיף 35 לתקנון אומר:

"(א) כל סיעה רשאית להציע לסדר-היום סעיף על הבעת אי
אמון לממשלה; סעיף זה יידון בישיבה הרגילה הקרובה,
שלא באותו יום שהוצעה, וידחה דיון בכל סעיף אחר.

(ב) בסיום הדיון בכל סעיף העומד על סדר-היום רשאית
סיעה להציע הבעת אי-אמון לממשלה; ההצבעה על ההצעה
תהיה בישיבה הרגילה הקרובה, שלא באותו יום שהוצעה,
ולפני כל הצבעה אחרת באותו סעיף של סדר-היום".

סעיף 35(ב) למנוע הפתעה לממשלה, אולם אנו קבענו סדרי
דיון להצעת אי אמון וכל הסיעות מוכנות להצבעה. אני
מציע שוועדת הכנסת תחליט שההצעה תיערך עם תום הדיון,
בהתאם לסמכותה בסעיף 122 לתקנון האומר:

"הכנסת לא תדון בשום עניין בצורת דיון החורגת
מהוראות התקנון, או מהתקדימים, אלא אם כן דנה
והחליטה ועדת הכנסת על-כך".

ב. קשת:

בראשית דברי ברצוני למסור שאני מתנגד
להצעת יו"ר הוועדה. ח"כ תמיר אינו יכול
להמיר הצעתו מסעיף 35(א) לסעיף 35(ב). לדעתי נגרם בזיון לפנסת בהעלאה
ובהורדת הצעת אי אמון בזמן שהממשלה מוסרת הודעה באותו ענין.

לסעיתנו אין ענין מיוחד במועד ההצבעה,

אולם אין בדעתנו לעקוף את התקנון, ברצוני לשמוע את חוות דעת היועץ
המשפטי אם סעיף 122, מאפשר לאשר את הצעת יו"ר הוועדה.

י. ישעיהו - היו"ר:

אתמול נתכנסנו כדי לדון בסדרי הדיון בהצעת
סיעת המרכז החפשי להביע אי-אמון לממשלה.
והחלטנו לקיים ישיבה מיוחדת היום בשעה 14.00, כאשר התכנסה היום הכנסת
הודיע ח"כ תמיר את ההודעה הבאה:

"אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אנו הודענו היום לפני
הצהריים ליושב-ראש הכנסת ולממשלה על כוונתנו להמיר את
הצעתנו להביע אי-אמון לממשלה על פי סעיף 35(א) לתקנון
מהיום בשעה 14.00 בהצעת אי אמון לממשלה על פי סעיף
35(ב), כלומר כתום הדיון שיתקיים עוד היום בהודעת
הממשלה על החלטת הממשלה לחזור לשיחות יארינג.

עשינו זאת מתוך הנחה ומקווה, שלאור שינוי זה תהיה
תמיכה רחבה יותר בהצעת אי-אמון וטובת העניין מחייבת
את השינוי הנובע לפיכך באה ההודעה שהודיע יושב-ראש
הישיבה הנכבד".

סעיף 35 לתקנון אומר:

"(א) כל סיעה רשאית להציע לסדר-היום סעיף על הבעת אי
אמון לממשלה; סעיף זה יידון בישיבה הרגילה הקרובה,
שלא באותו יום שהוצעה, וידחה דיון בכל סעיף אחר.

(ב) בסיום הדיון בכל סעיף העומד על סדר-היום רשאית
סיעה להציע הבעת אי-אמון לממשלה; ההצבעה על ההצעה
תהיה בישיבה הרגילה הקרובה, שלא באותו יום שהוצעה,
ולפני כל הצבעה אחרת באותו סעיף של סדר-היום".

סעיף 35(ב) למנוע הפתעה לממשלה, אולם אנו קבענו סדרי
דיון להצעת אי אמון וכל הסיעות מוכנות להצבעה. אני
מציע שוועדת הכנסת תחליט שההצעה תיערך עם תום הדיון,
בהתאם לסמכותה בסעיף 122 לתקנון האומר:

"הכנסת לא תדון בשום עניין בצורת דיון החורגת
מהוראות התקנון, או מהתקדימים, אלא אם כן דנה
והחליטה ועדת הכנסת על-כך".

ב. קשת:

בראשית דברי ברצוני למסור שאני מתנגד
להצעת יו"ר הוועדה. ח"כ תמיר אינו יכול
להמיר הצעתו מסעיף 35(א) לסעיף 35(ב). לדעתי נגרם בזיון לכנסת בהעלאת
ובהורדת הצעת אי אמון בזמן שהממשלה מוסרת הודעה באותו ענין.

לסעיתנו אין ענין מיוחד במועד ההצבעה,

אולם אין בדעתנו לעקוף את התקנון, ברצוני לשמוע את חוות דעת היועץ
המשפטי אם סעיף 122, מאפשר לאשר את הצעת יו"ר הוועדה.

צ. צימרמן:

היו לנו פעמיים דיון מדיני על מצב יהודי ברית המועצות. בדיון הראשון לא כל הסיעות הסכימו לוותר והוחלט על הוחלט על מסירת הודעות סיעות. בפעם השנייה, מצאנו את הדרך בהסכמה כללית.

אני מסכים להצעת ח"כ אנקוריון, יש לפרש את סעיף 122 בצורה מאד זהירה אנני יוצרים תקדים מסוכן ע"י שנוי התקנון. אין שום פגיעה אם ההצבעה תידחה למחרת.

מ. שמגר:

העובדות הן פשוטות, היתה לפנינו הצעת אי-אמון לפי סעיף 35(א) לתקנון והיא הוסרה, ישנה הודעה שחבר כנסת רוצה להגיש הצעת אי-אמון לפי סעיף 35(ב), השאלה המשפטית היא פשוטה, מתי יש לקיים את ההצבעה, אם תוגש הצעת אי-אמון.

סעיף 122 הוא הסעיף המאפשר סטיות בסדרי דיון, תמיד משאירים פתח, גופים אינם רוצים להשתעבד לפרוצדורה, פרוצדורה אינה דבר מחודש. אנו נמצאים במצב דומה בבית המשפט. ועל אב בית הדין לשמור על הדבר. לכן סעיף 122 נוצר מלכתחילה כסיעף אשר בא לאפשר סטיות, לדעתי "דיון" כולל הצבעה.

בשאלה אם בכלל אפשר לדון בנושא אשר טרם בא לעולם, אין שום מניעה להחליט על מצב שעלול להיווצר כאשר באים לשחק עם התקנון ומעלים ומורידים הצעות, יש דמיון להליכות משפטיות, ומחובתו של אב בית הדין לשמור על הצדק. לכן, כאן יש הצדקה להחליט על הסטייה, ולהסתמך על סעיף 122 שמכוון למטרה זו.

ג. ישעיהו - היו"ר:

נוסח ההחלטה של היועץ המשפטי הוא:
" ועדת הכנסת דנה בישיבתה מיום א' בטבת תשל"א (29.12.70), בענין מועד ההצבעה על הצעת אי-אמון, אם תוגש בסיום הדיון המדיני שיתקיים במליאת הכנסת ביום א' טבת תשל"א (29.12.70), והחליטה בתוקף סמכותה לפי סעיף 122 לתקנון הכנסת כי הצבעה כאמור תתקיים בו ביום, עם סיום הדיון המדיני".

בעד קבלת הצעת ההחלטה - רוב
נגד קבלת ההצעה - מיעוט

לקבל את הצעת ההחלטה של היועץ המשפטי לממשלה.

הוחלט: